

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/113/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120213376
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7120213376.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletú: R. M. nar. X.X.XXXX a v súčasnosti plnoletú a R. M. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom U. práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, detí rodičov: Ing. W. M. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na P. ul. č. X v Košiciach zastúpenej JUDr. Martinom Fabiánom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej ulici č. 20 a Ing. F. M. nar. XX.X.XXXX bývajúceho na P. ul. č. X v K. zastúpeného Steiner and Associates s. r. o. so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Plávkovej ulici č. 2, za ktorú koná JUDr. Pavel Steiner v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 10.12.2021 č. k. 12P/90/2020- 247 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného, dlžnom výživnom a tvorbe úspor (I. až VI.).

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

I. Zvyšuje sa výživné zo strany otca: Ing. F. M., nar. XX.X.XXXX na mal. R. M., nar. XX.X.XXXX zo sumy 280€ na sumu 350€ mesačne od 21.12.2020 do budúca, ktoré je otec povinný platiť vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Dlžné výživné vo výške 794,83€ zo strany otca: Ing. F. M., nar. XX.X.XXXX na mal. R. M., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 21.12.2020 do 30.11.2021 sa zväzuje otec uhradiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Otec Ing. F. M., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať sumou 150€ mesačne na tvorbu úspor pre mal. R. M., nar. 25.1.2007 vždy do 20. dňa v mesiaci na osobitný účet zriadený v prospech mal. počnúc dňom 1.1.2022 do budúca.

IV. Zvyšuje sa výživné zo strany otca: Ing. F. M., nar. XX.X.XXXX na mal. R. M.ová, nar. X.X.XXXX zo sumy 320€ mesačne na sumu 400€ mesačne od 21.12.2020 do budúca, ktoré je otec povinný platiť vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

V. Dlžné výživné zo strany otca: Ing. F. M., nar. XX.X.XXXX vo výške 908,35€ na mal. R. M.ovú, nar. X.X.XXXX za obdobie od 21.12.2020 do 30.11.2021 sa otec zaväzuje uhradiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Otec J.. F. M., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať sumou 150€ mesačne na tvorbu úspor pre mal. R. M.ovú, nar. X.X.XXXX vždy do 20. dňa v mesiaci na osobitný účet zriadený v prospech mal. počnúc dňom 1.1.2022 do budúca.

VII. Týmto rozsudkom mení rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/56/2016 zo dňa 4.4.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/223/2018 zo dňa 28.5.2019 v časti vyživovacej povinnosti otca k obom mal. deťom.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku (okrem výrokov VII, VIII) podal v zákonnej lehote otec z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/, h/, e/ a b/ CSP a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že súd prvej inštancie nezistil úplne skutkový stav veci a vec nesprávne právne posúdil, pretože vôbec neurčil výšku odôvodnených mesačných potrieb detí a neustálil a jasne nešpecifikoval ich potreby konkrétnou sumou. Nevykonal otcom navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, t. j. nezabezpečil výpisy z účtu matky, ktorým navrhoval preukázať spôsob nakladania s finančnými prostriedkami, ktoré posielala ako súdom určené výživné na bankový účet matky a svojim postupom porušil právo na spravodlivý proces, pretože sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní a napádané rozhodnutie riadne neodôvodnil, v dôsledku čoho je jeho rozsudok nepreskúmateľný. Má za to, že kvôli uvedeným pochybeniam trpí rozsudok skutkovými a právnymi vadami, v ktorých vidí naplnenie označených odvolacích dôvodov. Súd odôvodnil potrebu zvýšenia výživného najmä tým, že deti majú právo podieľať sa na jeho životnej úrovni. Jeho životnú úroveň súd vyhodnotil vzhľadom na výšku jeho príjmu a s poukazom na nákladný spôsob života ako nadštandardnú. V prevyšujúcom rozsahu súd návrhu matky nevyhovел, pretože na základe vykonaného dokazovania ho nepovažoval za dôvodný s poukazom na odôvodnené potreby detí. Kľúčovou otázkou v predmetnom súdnom konaní bolo práve zistenie konkrétnej výšky potrieb detí, pretože jednoznačné určenie a vyhodnotenie preukázaných mesačných nákladov na dieťa je základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu. Uviedol, že súd prvej inštancie mal najskôr stanoviť konkrétnu výšku preukázaných mesačných nákladov na deti, aby tak následne mohol porovnať výdavky detí v čase poslednej úpravy pomerov a ich výdavky v čase rozhodovania. Až následne mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k tak výraznej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala potrebu zvýšenia výživného. V ďalšom pochybil, keď sa nezaoberal a nepreskúmal výšku odôvodnených potrieb detí a nevymedzil ju konkrétnou sumou. Súd tak rozhodoval na základe neúplne a nesprávne zisteného skutkového stavu a na základe toho vec nesprávne právne posúdil, t.j. jednostranne konštatoval, že u detí došlo k podstatnej zmene pomerov zakladajúcej dôvodnosť zvýšenia výživného. Matka v predmetnom konaní vôbec nepreukázala napr. bločkami, výpismi z účtu alebo inými listinnými dôkazmi, koľko peňazí skutočne na deti mesačne minie. Konajúcemu súdu predložila len akúsi tabuľku predstavujúcu prehľad výdavkov, z ktorej listinne okrem štyroch položiek (kúpa nábytku, tlačiarne, epilátora a ošetrovanie pleti maloletej R.) ďalšie výdavky nepreukázala vôbec. Napriek tomu mal súd výdavky matky v súvislosti s potrebami detí za preukázané, avšak opomenul uviesť ich konkrétnu výšku a teda nevie, z akej sumy súd vychádzal. Ak by totiž súd vychádzal z celkovej sumy výdavkov vyčíslených matkou v predloženej tabuľke (suma približne 600 Eur mesačne v priemere na jedno dieťa), zvýšil by výživné nie na sumu 400 Eur u R. a sumu 350 Eur na mal. R. a tak, ako to súd urobil v rozsudku, ale práve naopak, výživné by navýšil na sumu 600 Eur. Z ním predložených dôkazov vyplýva, že deťom v porovnateľnom veku súdy v priemere určujú výživné vo výške 230 Eur. Pôvodné výživné vo výške 320 Eur na R. a 280 Eur na mal. R. a tak už teraz ďaleko prevyšuje výživné priznávané rovesníkom detí. Zdôrazňuje, že podľa súčasnej právnej úpravy nie je možné priznať výživné vo výške vyššej ako sú odôvodnené výdavky dieťaťa, pretože by to bolo v rozpore s charakterom výživného, ktoré má slúžiť na pokrytie jeho výdavkov. Zákonným predpokladom na to, aby došlo k zmene úpravy pôvodnej výšky vyživovacej povinnosti, ktorá už bola určená súdnym rozhodnutím je potrebné, aby došlo k podstatnej zmene pomerov. Nepopiera, že na jeho strane došlo k zmene pomerov, t.j. k zvýšeniu jeho mesačného príjmu, avšak aj naďalej má za to, že na strane detí nenastala tak závažná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala potrebu zvýšenia výživného. Zároveň poukazuje na rozhodnutia súdov. Má za to, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil a v rozpore so zákonom rozhodol o zvýšení výživného na deti napriek tomu, že od jeho poslednej úpravy nedošlo na ich strane k závažnej zmene

pomerov. Vo vzťahu k nevykonaniu navrhnutých dôkazov uvádza, že navrhol zabezpečiť a vykonať ďalší dôkaz, a to vyžiadaním výpisu z účtu matky za účelom verifikácie nakladania s výživným vo výške 600 Eur. Nevykonanie tohto dôkazu súd bližšie neodôvodnil a len jednoducho konštatoval, že výdavky matky má za preukázané. Má za to, že nevykonaním navrhnutého dôkazu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. V ďalšom namieťa absenciu riadneho odôvodnenia rozsudku a má za to, že písomné vyhotovenie trpí nedostatkom zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie o zvýšení výživného. Súd totiž vôbec neodôvodnil ako dospel k záveru, že výživné na deti je potrebné zvýšiť. Na základe uvedeného má za to, že súd mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V prílohe pripojil rozhodnutia súdov vo veciach starostlivosti o maloletých.

3. Proti tomuto rozsudku (okrem výrokov VII a VIII) podala v zákonnej lehote odvolanie matka a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie od 21.12.2020 zmenil, tak že určí výživné na plnoletú R. 700 EUR mesačne a na maloletého R.a 600 EUR mesačne od 21.12.2020 a súčasne zaviazá otca prispievať na tvorbu úspor detí sumou 300 EUR mesačne od 21.12.2020. Zvýšené výživné považuje za neprimerane nízke vzhľadom na dokazovaním preukázanú zmenu pomerov na strane otca a to najmä značný nárast jeho príjmov ako aj jeho veľmi vysokú životnú úroveň na ktorej sa majú právo podieľať aj deti. Uviedla, že súdom určené výživné nezodpovedá, zvýšeným a odôvodneným potrebám detí, ktorých zvýšenie a ich súčasná výška boli v tomto konaní relevantným spôsobom preukázané, a zároveň vyplývajú aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu. Rovnako nadštandardná životná úroveň otca, ktorý mesačne vynakladá sumu presahujúcu 4000 EUR na svoje výdavky, bola v tomto konaní vykonaným dokazovaním preukázaná a predmetná skutočnosť v konečnom dôsledku vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu. Má za to, že vo vzťahu k zmene pomerov mal súd prvej inštancie preukázané skutočnosti na ktoré nedostatočne prihliadal. Opätovne v tejto súvislosti uviedla, že pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná aj životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. S poukazom na vyššie uvedené bol preukázaný čistý mesačný príjem otca 4196,91 EUR, ako aj jeho nadštandardné pravidelné mesačné výdavky, ktoré skutočnosti preukazujú nadštandardne vysokú životnú úroveň, pričom predmetné nadštandardné výdavky otca nemôžu mať v žiadnom prípade prednosť pred výživným na maloleté deti. Preto je toho názoru, že zvýšenie výživného zo sumy 280 EUR na 600 EUR mesačne na maloletého R.a, a zo sumy 320 EUR na sumu 700 EUR mesačne na plnoletú R. je dôvodné, aj s poukazom na vykonané dokazovanie. Rovnako súdom určenú sumu vo výške 150 EUR, ktorou sumou je otec povinný prispievať na tvorbu úspor na každé dieťa mesačne, považuje za neprimerane nízku, a to rovnako vzhľadom na značný nárast príjmu otca ako aj jeho súčasný príjem, vysokú životnú úroveň, schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca. Poukazuje na ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine. Taktiež považuje za nesprávne a nemajúce oporu ani vo vykonanom dokazovaní, platnej úprave, a ustálenej judikatúre súdov v predmetných otázkach. Rozhodnutie súdu, ktorým súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na tvorbu úspor na každé dieťa mesačne do budúcnosti dňom 1.1.2022 je nedôvodné, keďže ani u otca, a ani u maloletých detí nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov. Porovnávajúc obdobie od podania návrhu, t.j. od 21.12.2020 do 31.12.2021, a obdobie od 1.1.2022, od ktorého súd zaviazal otca prispievať na tvorbu úspor, ktorá by odôvodňovala takýto postup a rozhodnutie súdu, a predmetné dôvody zároveň ani nevyplývajú z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia. Je toho názoru, že vychádzajúc z vykonaného dokazovania a preukázanej podstatnej zmeny pomerov na strane otca, jeho schopnosti, možnosti, a majetkové pomery, ktoré boli preukázané bez akýchkoľvek pochybností už v čase podania návrhu a trvajú až doposiaľ, bol dôvodný jej návrh, na základe ktorého navrhovala, aby bol otec zaviazaný prispievať na tvorbu úspor pre maloleté deti od podania návrhu, t.j. od 21.12.2020. Na základe vyššie uvedeného preto trvá na svojom odvolacom návrhu.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky a otca zotrval na doterajších písomných a ústnych vyjadreniach. Navrhol odvolaciemu súdu rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov s poukazom na odôvodnené potreby maloletých detí, príjmy a majetkové pomery oboch rodičov.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že trvá na svojom odvolacom návrhu. Skutkovú, ako aj právnu argumentáciu otca považuje za účelovú a zavádzajúcu, a to najmä s poukazom na vykonané dokazovanie ako aj skutočnosti, listinné dôkazy, ako aj ustálenú judikatúru súdov, na ktorú v konaní poukázala. Otec v dôvodoch ním podaného odvolania opätovne uviedol takmer totožnú účelovú

skutkovú a právnu argumentáciu, ktorú už uvádzal v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorou sa podľa jej názoru súd riadne a úplne vysporiadal aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Zároveň uvádzal, že v žiadnom prípade sa nestotožňuje s tvrdením otca, že súd nevykonal ním navrhnutý dôkaz a nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval ním patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rovnako sa nestotožňuje s tvrdením otca, že súd nezistil úplný skutkový stav potrebný pre rozhodnutie vo veci. Len pre úplnosť uviedla, že predmetný návrh na doplnenie dokazovania otec neuviedol vo svojom písomnom podaní zo dňa 25.11.2021, ktorým sa vyjadroval k predloženým výdavkom a listinným dôkazom, ale až dodatočne na pojednávaní dňa 10.12.2021, bezprostredne pred ukončením dokazovania v predmetnej právnej veci, a vyhlásením rozhodnutia, čo považuje len za snahu o účelové prietahy v konaní. Zároveň nesúhlasila s jeho tvrdením, že napadnutý rozsudok vykazuje znaky arbitrárnosti a považuje ho za riadne odôvodnený. Nezakladá sa na pravde tvrdenie otca, že sa na výžive detí podieľa aj inak ako samotným platením výživného, a to uspokojovaním bytových potrieb detí. Poukázala v tejto súvislosti v celom rozsahu na konanie vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 37C/15/2020 medzi nimi, v ktorom konaní sa otec domáha voči nej vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré v konečnom dôsledku má povinnosť hradiť a hradí jeho otec (starý otec), a nie on. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je navyše nemožné, aby otec požadoval zohľadniť a uplatňovať si uvedené náklady spojené s bývaním súčasne v oboch súdnych konaniach, v dôsledku čoho považuje vyššie uvedené tvrdenia otca v celom rozsahu za bezpredmetné a účelové, na ktoré by súd nemal prihliadať.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že nesúhlasí s argumentáciou matky a považuje ju za neopodstatnenú. Matka považuje pre určenie výšky výživného za smerodajnú predovšetkým životnú úroveň rodičov a opätovne poukazuje na premisu, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov. Je evidentné, že matka požaduje zvýšiť výživné od otca pre deti len s poukazom na nárast jeho príjmu a údajný nadštandardný spôsob života bez ohľadu na to, aká je skutočná výška odôvodnených potrieb detí. Nepopiera skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov, avšak opakovane poukazuje na Zákon o rodine, judikatúru a s poukazom na tzv. spotrebný charakter výživného, nie je možné priznať deťom vyššie výživné, ako sú preukázané ich odôvodnené potreby. Z uvedeného vyplýva, že jeden spôsob, ktorým sa môže dieťa podieľať na potenciálne vyššej životnej úrovni svojho rodiča je tvorba úspor, pričom aj táto potreba tvorby úspor musí byť v konaní pred súdom náležite a hodnoverne preukázaná. Otec má za to, že v predmetnom prípade nie je žiaden dôvod na tvorbu úspor, keďže potreba detí v konaní pred súdom nebola preukázaná. A to ani v súdom určenej výške 150 Eur, a už vonkoncom nie v matkou navrhovanej výške 300 Eur na jedno dieťa, pretože príprava detí na ich budúce povolanie na strednej či vysokej škole bude financovaná od otca priamo úhradou mesačného výživného. Matkou uvádzané skutočnosti ohľadom plánovaného 10 mesačného výmenného študijného pobytu a dvojtýždňových pobytov, ktorých by sa mali deti v budúcnosti zúčastniť, a najmä cena týchto pobytov neboli nijako preukázané. Ide výlučne o ničím nepodložené tvrdenia matky, ktorým súd pri rozhodnutí o výške úspor jednostranne uveril. Zároveň sa otec vyjadril aj k vyjadreniu matky zo dňa 31.1.2022. Podľa neho skutkový stav nebol súdom zistený dostatočne, pretože súd sa nezaoberal a nepreskúmal výšku odôvodnených potrieb detí a nevymedzil ju konkrétnou sumou. Nezakladajú sa na pravde tvrdeniach matky, že v predmetnom súdom konaní žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil výšku a špecifikáciu potrieb detí. Počas celého súdneho konania, tak vo svojich písomných vyjadreniach, ako aj na súdnych pojednávaní opakovane spochybňoval výšku, špecifikáciu a najmä preukázanie výdavkov detí, a bol jednoznačne toho názoru, že tieto výdavky právne relevantným spôsobom vôbec nepreukázala. Poukazuje najmä na svoje vyjadrenia z 29.9.2021 a 25.11.2021 a dôkaz, ktorý navrhol a ktorý súd prvej inštancie nevykonal mal slúžiť k preukázaniu skutočnosti, či suma 600 Eur, ktorú poukazuje mesačne v súčasnosti už plnoletej navrhovateľke titulom výživného, postačuje matke na úhradu odôvodnených potrieb detí, a či celú uvedenú sumu skutočne minie na ich potreby. V súvislosti s prebiehajúcim súdnym konaním na Okresnom súde Košice I sp. zn. 37C/15/2020 uviedol, že nie je a nikdy nebolo jeho úmyslom duplicitne si uplatňovať, resp. požadovať zohľadnenie nákladov spojených s bývaním súčasne v dvoch súdnych konaniach. Vo svojom odvolaní sa snažil len poukazať na tú skutočnosť, že svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým si riadne plní nielen samotným výživným, ale aj poskytovaním vecných plnení, teda úhradou nákladov na bývanie, pričom matka sa na úhrade týchto nákladov nepodieľa vôbec. Odvolanie matky teda považuje v celom rozsahu za nedôvodné a zotrváva na odvolacích návrhoch.

7. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca zo dňa 22.2.2022 uviedla, že doposiaľ vykonané dokazovanie v tomto súdnom konaní vrátane jej písomných a ústnych podaní vo veci, ako aj platnú právnu úpravu

a ustálenú judikatúru súdov v predmetných sporných otázkach, je toho názoru, že odvolanie otca je v celom rozsahu nedôvodné a navrhuje, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jej odvolacím návrhom.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zo dňa 19.4.2022 uviedol, že v celom rozsahu nesúhlasí s tvrdeniami matky ani s jej vyššie uvedenými závermi a aj naďalej má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie trpí skutkovými a právnymi vadami, na ktoré poukázal vo svojom odvolaní a vo svojom vyjadrení. Naďalej má za to, že v predmetnom prípade nie je daný žiaden dôvod na tvorbu týchto úspor. Aj napriek tomu, že považuje potrebu tvorby úspor za nedôvodnú, z opatrnosti sa vyjadril k samotnému časovému okamihu, od ktorého by mal na tieto úspory deťom prispievať. Má za to, že v prípade, ak by príslušný súd vyhodnotil potrebu tvorby úspor pre deti ako potrebu zákonnú a dôvodnú, stotožňuje sa so súdom určeným dňom 1.1.2022. Tvorba úspor od uvedeného dátumu totiž plne postačuje na to, aby nasporené peňažné prostriedky v dostatočnom rozsahu finančne zabezpečili deťom ďalšie hypotetické možnosti ich ďalšieho štúdia na Slovensku alebo v zahraničí. Naďalej zotrváva na svojom odvolaní a všetkých doterajších písomných a ústnych vyjadreniach.

9. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca zo dňa 6.5.2022 opakovane považuje tvrdenia otca za irelevantné a hypotetické, pričom jediným účelom predmetných tvrdení je snaha otca vyhnúť sa povinnosti prispievať na tvorbu úspor obom deťom. Uviedla, že tvorba úspor pre deti má význam práve v čase keď to osobe povinnej prispievať na tvorbu úspor umožňujú majetkové ako aj zárobné pomery v súčasnosti, a nie až v budúcnosti. Návrh na uloženie povinnosti otcovi prispievať na tvorbu úspor obom deťom v ňou navrhutej považe v celom rozsahu za dôvodný. V ďalšom poukázala na súčasný vývoj- výrazné zvyšovanie životných nákladov, t.j. v súčasnosti naďalej prebiehajúce výrazné zvyšovanie cien vo všetkých oblastiach života v dôsledku inflácie vo výške presahujúcej 10 %, ako aj v súčasnej dobe už predpokladaný rast cien plynu, a ďalší rast cien pohonných hmôt, a pod. . Vyslovila, že odvolanie otca je v celom rozsahu nedôvodné a navrhla, aby odvolací súd s poukazom na dôvody ňou podaného odvolania zmenil rozsudok súdu prvej inštancie.

10. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zo dňa 17.6.2022 uviedol, že nechce/ nebude financovať prípravu na budúce povolanie na strednej či vysokej škole. Príprava detí na ich budúce povolanie bude totiž financovaná priamou úhradou mesačného výživného z jeho strany. Návrh matky, aby prispieval na tvorbu úspor sumou 300 Eur mesačne na jedno mal. dieťa považuje za nepreukázaný a nedôvodný. Vo vzťahu k nárastu cien plynu a pohonných hmôt uvádza, že všetky náklady spojené s bývaním uhrádza on, čím si vlastne plní svoju vyživovaciu povinnosť aj nad rámec poskytovaného mesačného výživného. Matka sa na úhrade rodinných nákladov nepodieľa vôbec, pričom v zmysle zákonnej úpravy by sa mala aj ona podieľať na úhrade nákladov bývania svojich detí. Matkou uvádzané skutočnosti, teda nie sú relevantné pre určenie výšky vyživovacej povinnosti otca na deti, nakoľko matka maloletého R.a nevozí do školy autom, ale deti chodia do školy pešo alebo využitím mestskej hromadnej dopravy. S poukazom na uvedené preto zotrváva na svojom odvolaní a všetkých doterajších vyjadreniach.

11. Ďalšie vyjadrenia doručené neboli.

12. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ust. Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 387 ods. 1,2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd konštatuje, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým

deťom, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

15. K argumentácii otca týkajúcej sa nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozsudku je potrebné uviesť, že podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Odvolací súd zdôrazňuje že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj IV. ÚS 252/2004, I. ÚS 50/2004, II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutočný stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným, ako sa mylne domnieva otec v podanom odvolaní.

16. Pokiaľ otec namieta nedostatočne zistený skutočný stav súdom prvej inštancie, je potrebné poznamenať, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde aj s poukazom na čl. 10 ods. 1 a 2 základných princípov CMP z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Právomoc konať vo veci, ktorej sa návrh týka v sebe zahŕňa i právomoc súdu posúdiť to či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/2003). Otec v odvolacej argumentácii namieta, že súd prvej inštancie nezabezpečil výpisy z účtu banky ohľadne nakladania s finančnými prostriedkami (výživným), ktoré posielala na bankový účet matky. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, keďže súd mal zistené skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci. Vo vzťahu k námietkam otca, že matka nepredložila doklady o výdavkoch na maloleté deti (bločky), odvolací súd dopĺňa, že nie je potrebné predkladať bločky o všetkých skutočnostiach rozhodujúcich pre posúdenie vyživovacej povinnosti rodiča, ale je potrebné vychádzať zo všeobecných poznatkov o cenách tovarov a služieb, ktoré zodpovedajú veku dieťaťa. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom jeho úvahy týkajúce sa posúdenia zmien pomerov, ktoré nastali od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, ako aj ustálenie dlžného výživného a povolenia zaplatiť ho v splátkach nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z konštantnej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Vzhľadom k tomu, že konajúci súd v odsekoch 22-26 odôvodnenia napadnutého rozsudku riadne vysvetlil, ktoré okolnosti vzal do úvahy pri stanovení zvýšeného výživného, správne rozhodol o dlžnom výživnom a jeho splátkach, odvolací súd považoval odvoláciu argumentáciu otca ohľadne neodôvodnenia napadnutého rozhodnutia za nedôvodnú.

17. Z obsahu preskúvaného spisu vyplýva, že naposledy boli rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom upravené rozsudkom Okresného súdu Košice I. sp. zn. 11P/56/2016 zo dňa 4.4.2018v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/223/2018 zo dňa 28.5.2019 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. Rozsudkom boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. R. sumou 230 Eur mesačne a na mal. R. a sumou 280 Eur mesačne. V čase poslednej úpravy príjem otca bol 2800 Eur mesačne a príjem matky bol 1271 Eur mesačne.

18. Predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine je výrazná zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nie len prechodnú a musí sa jednať o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie súdu o výživnom. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade § 65 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení sú odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov.

19. Vzhľadom na predmet konania, ktorým je zmena rozhodnutia o výživnom, je správne porovnávať pomery v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom s pomermi existujúcimi v čase jeho aktuálneho rozhodovania o návrhu matky na zvýšenie výživného v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine, preto súd prvej inštancie postupoval správne a nijakým spôsobom nepochybil, keď uvedené pomery porovnal a na základe jeho výsledkov dospel k záveru, že u detí došlo jednak k prechodom na vyšší stupeň vzdelávania, s čím sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na dieťa, ako aj samotným uplynutím času od posledného rozhodnutia súdu upravujúceho vyživovaciu povinnosť, k prirodzenému nárastu odôvodnených nákladov na dieťa. Rovnako dieťa sa dostáva na ďalší stupeň vývoja, a to ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa jeho stravovacie potreby, tak aj z hľadiska zvýšených výdavkov na školu, oblečenie, obuv, kultúrne vyžitie a v neposlednom rade aj hygienické potreby, berúc zreteľ na ich vek, a preto odvolací súd rovnako ako aj súd prvej inštancie má za to, že výška výživného od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti rozhodnutím súdu nemôže objektívne stačiť na úhradu nevyhnutných mesačných nákladov maloletých detí za súčasného zvyšovania životných nákladov.

20. Otec v odvolaní namietal, že vychádzajúc z potrieb a veku detí bolo už aj pôvodné výživné stanovené v nadpriemernej výške a je presvedčený, že pri zohľadnení potrieb maloletých detí, ako aj pri zohľadnení aktuálnej výšky výživného, nie je možné zvýšenie výživného na deti považovať za primerané a spravodlivé, nakoľko matka dostatočne nepreukázala dôvodnosť výdavkov na maloleté deti. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dôvodom na zvýšenie výživného bolo nielen zvýšenie príjmu otca, ale jeho celkové majetkové pomery a zmena pomerov od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti, na ktoré súd prvej inštancie prihliadal, s čím sa odvolací súd stotožňuje.

21. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky, pokiaľ ide o rozsah zvýšenia výživného, odvolací súd považuje sumu 70 Eur mesačne a 80 Eur mesačne, o ktorú bolo zvýšené výživné za adekvátnu k zmene pomerov detí a pomerom rodičov, ktorým sa od prechádzajúcej súdnej úpravy výživného zvýšil príjem. Podstata odvolacej argumentácie matky spočíva v tom, že poukazuje na nadštandardný príjem otca a jeho vysokú životnú úroveň. Reagujúc na dôvody odvolania matky vo vzťahu k ustáleniu odôvodnených nákladov na potreby detí odvolací súd zdôrazňuje, že ich rozsah je súčasne závislý od reálnych schopností a možností rodičov poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností, možností a majetkových pomerov. Odvolacie námietky matky v tomto smere odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Pokiaľ ide o výšku priemerných mesačných nákladov maloletých detí, tieto súd prvej inštancie ustálil, pri ich vyhodnotení vychádzal z ich vyčíslenia matkou ako i z predložených listinných dôkazov, ktoré považuje za čiastočne odôvodnené. Počas celého posudzovaného obdobia určené výživné vo výške 350 Eur mesačne na mal. R.a a 400 Eur mesačne na plnoletú R. zodpovedá zákonným kritériám, postupne zvyšovanému príjmu matky a otca, nákladom na odôvodnené potreby detí a skutočnosti, že o deti sa stará iba matka. Napokon vo vzťahu k príjmu otca je potrebné dodať, že táto skutočnosť bola zohľadnená vo vzťahu k uloženej povinnosti otca prispievať na tvorbu úspor. Vo vzťahu k stanovenému rozsahu vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti, odvolací súd dopĺňa, že otec sa podieľa aj na zabezpečení ich bývania, na ktorú okolnosť je potrebné prihliadať. Vychádzajúc z vyššie uvedeného má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s námietkami otca a matky uplatnenými v odvolaní, ktoré boli súdu známe už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a rodičia v odvolaní neuviedli žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o výživnom. Pretože konajúci súd správne rozhodol aj o dlžnom výživnom, odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny.

22. Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

23. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom výroku vo vzťahu k uloženej povinnosti otca prispievať deťom na tvorbu úspor v sume po 150 Eur mesačne, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 63 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho riadi rodič, ktorému bolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte dieťaťa je potrebný súhlas súdu. Napriek tomu, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia predmetné ustanovenie § 63 ods. 3 Zákona o rodine necitoval, evidentne z neho vychádzal, keď pri stanovení zvýšenej vyživovacej povinnosti otca na mal. deti určil na každé dieťa aj výživné určené na tvorbu úspor vo výške 150 Eur mesačne, zohľadňujúc majetkové pomery povinného a charakter štúdia mal. detí (bilingválne gymnázium) s možnosťou študijného pobytu, resp. štúdia v zahraničí. Odvolací súd dodáva, že podmienkou takéhoto rozhodnutia je kvalifikované zistenie majetkových pomerov povinného rodiča, pričom ide o výnimku zo zásady spotrebného charakteru výživného. Súd preskúmava majetkovú situáciu povinného komplexne zo všetkých zákonných hľadísk a ak dospeje k záveru, že tieto majetkové pomery sú také, že okrem zabezpečovania všetkých bežných potrieb dieťaťa v rozsahu, ktorým sa podieľa na životnej úrovni rodičov, majetková situácia umožňuje aj tvorbu úspor, určí výšku výživného s prihliadnutím aj na tento záver.

24. V priebehu odvolacieho konania, konkrétne dňa 7.2.2022, dosiahla R. plnoletosť, t.j. stala sa v plnom rozsahu procesne spôsobilou ako účastníčka tohto konania. Z uvedených dôvodov už nemusí byť zastúpená kolíznym opatrovníkom a všetky písomnosti sa doručujú priamo jej. Znamená to tiež, že zvýšené výživné, dlžné výživné ako aj výživné na tvorbu úspor je otec povinný platiť priamo Laure a nie matke, pretože dovŕšením plnoletosti R. zo zákona zaniklo aj zákonné zastúpenie matkou.

25. Keďže matka a otec v odvolaní neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o zvýšení vyživovacej povinnosti otca, dlžnom výživnom, ako aj výživného určeného na tvorbu úspor, odvolací súd ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

26. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).